

Татарстан Республикасы
Чүпрәле муниципаль районы
Советы

КАРАР

2018 елның 16 августы

№ 28/3

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы муниципаль хезмәткәрләренең этика һәм хезмәт тәртибе кодексын яңа редакциядә раслау турында

«Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 02 мартындагы 25-ФЗ номерлы Федераль законы, Россия Федерациясе Президентының 2002 елның 12 августындагы 885 номерлы Указы, «Дәүләт хезмәткәрләренең хезмәт тәртибенең гомуми принципларын раслау турында» Россия Федерациясе Президентының 2002 елның 12 августындагы 885 номерлы Указы нигезендә, муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан үз вазыйфай бурычларын үтәүнең нәтижәлелеген арттыру максатларында, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Советы КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы муниципаль хезмәткәрләренең этика һәм хезмәт тәртибе кодексына кушымтада бирелгән яңа редакциядә расларга.

2. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының жирле үзидарә органнары житәкчеләренә муниципаль хезмәткәрләргә элекке Карар белән шәхси таныштыруны тәмин итәргә.

3. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының авыл жирлекләре башлыкларына муниципаль хокукый актларга тиешле үзгәрешләр кертергә тәкъдим итәргә.

4. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Советының 2011 елның 25 февралендәге 7/2 номерлы, 2014 елның 19 декабрендәге 46/6 номерлы карарлар үз көчен югалткан дип танырга.

5. Элекке карар рәсми басылып чыккан көнненән үз көченә керә.

6. Элекке карарның үтәлешен тикшереп торуну Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Советы аппараты житәкчесе Э.С.Әхмәтовка йөкләргә.

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башлыгы урынбасары,
Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Советы Рәисе урынбасары:

А. И. Сарафанов

Татарстан Республикасы
Чүпрәле муниципаль районы
Советының 2018 елның 16
августындагы 28/3 номерлы
карарына кушымта

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы муниципаль хезмәткәрләренең этика һәм хезмәт тәртибе кодексы

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы муниципаль хезмәткәрләренең этика һәм хезмәт тәртибе кодексы яңа кушымталы редакциядә (алга таба - Кодекс) Россия Федерациясе Конституциясе һәм Татарстан Республикасы Конституциясе, «Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008елның 25 декабрдәге 273-ФЗ номерлы федераль законнар, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 2 мартындагы 25-ФЗ номерлы, Россия Федерациясе Президентының 2002 елның 12 августындагы 885 номерлы Указы, «Дәүләт хезмәткәрләренең хезмәт тәртибенең гомуми принципларын раслау турында» 885 номерлы Указы, муниципаль хезмәткәрләрнең һөнәри эшчәнлекләрен лаеклы башкару өчен этик нормалар һәм үз-үзләрен тоту кагыйдәләрен билгеләү, шулай ук муниципаль хезмәткәрләрнең һөнәри эшчәнлекләренә, муниципаль хезмәткәрләрнең абруен, аларның абруен күтәрүгә ярдәм итү максатларында 2013 елның 25 июнәдәге 50-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы кодексы нигезендә эшләнгән.

2. Кодекс профессиональ хезмәт этикасының гомуми принципларын һәм хезмәт тәртибенең төп кагыйдәләрен жыелмасыннан гыйбарәт, алар белән Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы жирле үзидарә органнарының муниципаль хезмәткәрләре үзләре биләгән вазыйфага бәйсез рәвештә житәкчелек итәргә тиеш.

3. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районында муниципаль хезмәткә керә торган Россия Федерациясе гражданы әлеге Кодексның нигезләмәләре белән танышырга һәм үзләренең хезмәт эшчәнлегенә барышында, шул исәптән «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәреннән файдаланып, аларны үтәргә тиеш.

4. Һәр муниципаль хезмәткәр Кодексның нигезләмәләрен үтәү өчен барлык кирәкле чараларны күрергә тиеш, ә Россия Федерациясенә һәр гражданы, Кодекс нигезләмәләре нигезендә, муниципаль хезмәткәрдән аның белән мөнәсәбәтләрдә үз-үзен тотуны көтәргә хокуклы.

5. Кодексның максаты - муниципаль хезмәткәрләрнең һөнәри эшчәнлекләрен лаеклы үтәү өчен этик нормалар һәм хезмәт тәртибе кагыйдәләрен билгеләү, шулай ук муниципаль хезмәткәрләрнең абруен ныгытуга, гражданның дәүләт органнарына һәм жирле үзидарә органнарына

ышанычын ныгытуга һәм муниципаль хезмәткәрләрнең үз-үзләрен тоту нормаларының бердәм булуын тәэмин итү.

6. Кодекс муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан үз вазыйфай бурычларын үтәүнең нәтижелелеген күтәрүгә юнәлдерелгән.

7. Кодекс муниципаль хезмәт өлкәсендә тиешле әхлак формалаштыру, ижтимагый аңда муниципаль хезмәткә хөрмәт белән карау өчен нигез булып тора, шулай ук муниципаль хезмәткәрләрнең ижтимагый аңы һәм әдәплелеге, аларның үз-үзләрен контрольдә тоту институты буларак та тора.

8. Муниципаль хезмәткәрләрне белү һәм үтәү Кодекс нигезләмәләре аларның һөнәри эшчәнлекләренең сыйфатын бәяләү критерийларының берсе һәм хезмәт тәртибе.

II. Муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенең төп принциплары һәм кагыйдәләре

9. Муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенең төп принциплары муниципаль хезмәттә булуына бәйле рәвештә Россия Федерациясе гражданның үз-үзләрен тотышының нигезе булып тора.

10. Муниципаль хезмәткәрләр, дәүләт, җәмгыять һәм гражданны алдында җаваплылыкны аңлап, түбәндәгеләр чакырылган:

а) дәүләт органнарының һәм җирле үзидарә органнарының нәтижәле эшләвен тәэмин итү максатларында вазыйфай бурычларын намус белән һәм югары һөнәри дәрәжәдә башкарырга;

б) вазыйфай бурычларын үтәгәндә кешенең һәм гражданның расага, милләтенә, теленә, дингә һәм башка шартларга бәйсез рәвештә хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен, шулай ук оешмаларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәргә;

в) барлык физик һәм юридик затларга һәм оешмаларга тигез, берсүзсез мөнәсәбәт тәэмин итәргә, нинди дә булса ижтимагый яисә дини берләшмәләргә, һөнәри яисә социаль төркемнәргә, гражданныга һәм оешмаларга өстенлек бирмәскә һәм мондый берләшмәләргә, төркемнәргә, оешмаларга һәм гражданныга карата ялгышлыкларга юл куймаска;

г) вазыйфай бурычларны намус белән үтәүгә тоткарлык ясый торган нинди дә булса шәхси, мөлкәти (финанс) һәм башка мәнфәгатьләр йогынтысына бәйле гамәлләр кылмаска;

д) сәяси партияләр, башка ижтимагый һәм дини берләшмәләр һәм башка оешмалар карарларының һөнәри хезмәт эшчәнлегенә йогынты ясау мөмкинлеген юкка чыгара торган нейтральлек сакларга;

е) гражданны һәм вазыйфай затлар белән эш итүдә корректлылык һәм игътибарлылык күрсәтергә;

ж) Россия Федерациясе халыкларының әхлакый гореф-гадәтләренә һәм традицияләренә хөрмәт күрсәтү;

з) төрле этник һәм социаль төркемнәрнең, шулай ук конфессияләренә мэдәни һәм башка үзенчәлекләрен исәпкә алырга;

и) милләтара һәм динара татулыкка ярдәм итәргә;

к) аның муниципаль орган абруена яисә абруена зыян китерергә сәләтле конфликтлы хәлләргә юл куймаска.

л) кеше һәм граждан хокукларын һәм ирекләрен тану, үтәү һәм яклау дәүләт органнары һәм жирле үзидарә органнары, шулай ук муниципаль хезмәткәрләр эшчәнлегенә төп мәгънәсен һәм әчтәлеген билгеләүдән чыгып эш итәргә;

м) үз эшчәнлеген тиешле дәүләт органы һәм жирле үзидарә органы вәкаләтләре чикләрендә жирле үзидарә органының функциональ оештыру структурасында субординациянең һәм аңа буйсынуның үзара хезмәттәшлеге процессында саклап гамәлгә ашырырга;

н) нинди дә булса һөнәри яисә социаль төркемнәргә һәм оешмаларга өстенлек бирмәскә, аерым гражданның, һөнәри яисә социаль төркемнәр һәм оешмалар йогынтысына бәйсез булырга;

о) коррупциячел хокук бозуларны кылуга әтәрү максатларында нинди дә булса затларга мөрәжәгать итүнең барлык очраклары турында яллаучы (эш бирүче), прокуратура органнарына яисә башка дәүләт органнарына яисә жирле үзидарә органнарына хәбәр итәргә;

п) федераль законнарда билгеләнгән чикләүләргә һәм тыюларны үтәргә, муниципаль хезмәт узуга бәйле вазыйфаларны үтәргә;

р) хезмәт, һөнәри этика нормаларын һәм эшлекле тәртип кагыйдәләрен үтәргә;

с) Россия һәм башка дәүләتلәр халыкларының горәф-гадәтләренә һәм традицияләренә карата түземлек һәм ихтирам күрсәтергә, төрле этник, социаль төркемнәргә һәм конфессияләргә мэдәни һәм башка үзенчәлекләрен исәпкә алырга, милләтара һәм конфессияара татулыкка ярдәм итәргә;

т) муниципаль хезмәткәрләрнең вазыйфай бурычларын намуслы башкаруында шик тудырырлык үз-үзен тотышыннан тыелырга, шулай ук аның жирле үзидарә органы абруена яисә абруена зыян китерергә сәләтле конфликтлы хәлләрдән качарга;

у) Россия Федерациясе законнарында каралган мәнфәгатьләр конфликты килеп чыгуга юл куймау һәм барлыкка килгән мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу чараларын күрү;

ф) шәхси характердагы мәсьәләләргә хәл иткәндә дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфай затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданның эшчәнлегенә йогынты ясау өчен хезмәт урыныннан файдаланмау;

х) дәүләт органы яисә жирле үзидарә органы, аның житәкчесе эшчәнлегенә карата, әгәр бу муниципаль хезмәткәрнең вазыйфай бурычларына кермәсә, гавами әйтәлмәлдән, фикерләрдән һәм бәяләүләрдән тыелырга;

ц) дәүләт органында яисә жирле үзидарә органында урнаштырылган гавами чыгышлар һәм хезмәт мәгълүматы бирү кагыйдәләрен үтәргә;

ч) дәүләт органы яисә жирле үзидарә органы эше турында жәмгыятькә мәгълүмат бирү буенча массакүләм мәгълүмат чаралары вәкилләргә эшчәнлегенә хөрмәт белән карарга, шулай ук билгеләнгән тәртиптә дәрәс мәгълүмат алуда ярдәм күрсәтергә;

ш) Россия Федерациясе территориясендә Россия Федерациясе территориясендә товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр һәм граждан хокукларының башка объектлары товарларының, хезмәт күрсәтүләрнең һәм башка объектларның чит ил валютасында (шартлы акча берәмлекләрендә) бәя билгеләнүдән - Россия Федерациясе резидентлары арасындагы алыш-бирешләр суммасыннан, Россия Федерациясе бюджет системасының барлык дәрәжәләрдәге бюджетлар күрсәткечләреннән, дәүләт һәм муниципаль алынмалар күләмнәреннән, дәүләт һәм муниципаль бурыч күләменнән, моңа белешмәләренә төгәл тапшыру өчен кирәкле йә Россия Федерациясе законнарында, Россия Федерациясе халыкара шартнамәләрендә, эшлекле әйләнеш традицияләрендә каралган очраклардан тыш, гавами чыгышларда, шул исәптән массакуләм мәгълүмат чараларында, тыелырга;

щ) үзенә жаваплылыгы өлкәсендәге ресурслар белән мөмкин кадәр нәтижеләрек эш итүне тәмин итүгә даими рәвештә омытырга;

ы) милләтара һәм конфессияара татулыкны ныгытуга, Татарстан Республикасы территориясендә яшәүче Россия Федерациясе халыкларының телләрен һәм мәдәниятен саклап калуга һәм үстерүгә, мигрантларның социаль һәм мәдәни адаптациясенә, милләтара (этникара) конфликтларны профилактикалауга юнәлдерелгән чараларны гамәлгә ашыру өчен үз вәкаләтләре чикләрендә шартлар тудырырга;

э) барлык физик һәм юридик затларга һәм оешмаларга тигез, берсүзсез мөнәсәбәт тәмин итәргә, нинди дә булса ижтимагый яисә дини берләшмәләргә, һөнәри яисә социаль төркемнәргә, гражданнарга һәм оешмаларга өстенлек бирмәскә һәм мондый берләшмәләргә, төркемнәргә, гражданнарга һәм оешмаларга карата ялгышлыкларга юл куймаска;

11. Муниципаль хезмәткәрләр Россия Федерациясе Конституциясен, конституциячел һәм федераль законнарны, Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актларын үтәргә тиеш.

12. Муниципаль хезмәткәрләр, сәяси, икътисадый максатка ярашлылыгыннан чыгып йә башка мотивлар буенча законнар һәм башка норматив хокукый актлар бозылуга юл куймаска тиеш.

III. Муниципаль хезмәткәрләрнең коррупциягә каршы торышына стандарт

13. Муниципаль хезмәткәрләр коррупция күренешләренә каршы торырга һәм Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә аны профилактикалау чараларын күрергә тиеш.

14. Муниципаль хезмәткәрләр үзләренә вазыйфай бурычларын үтәгәндә мәнфәгатьләр конфликтна китерә торган яисә китерергә мөмкин булган шәхси кызыксынуларына юл куймаска тиеш. Муниципаль хезмәт вазыйфасына һәм вазыйфай бурычларын үтәүгә билгеләнгәндә муниципаль хезмәткәр аның үз вазыйфай бурычларын тиешенчә үтәүгә йогынты ясый торган яисә йогынты ясый ала торган шәхси кызыксынуы булу яисә булу мөмкинлеге турында белдерергә тиеш.

15. Муниципаль хезмәткәр Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарында каралган үз гайләсе әгъзалары һәм үзе турында белешмәләр, шулай ук үзенә керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшырырга тиеш.

16. Муниципаль хезмәткәр яллаучы вәкиленә, Россия Федерациясе прокуратурасы органнарына яисә башка дәүләт органнарына коррупциячел хокук бозуларны кылуга этәрү максатларында аңа мөрәжәгать итүнең барлык очраклары турында хәбәр итәргә тиеш. Коррупциячел хокук бозуларны кылуга этәрү максатларында мөрәжәгать итү фактлары турында хәбәрнамә, әлегә фактлар буенча тикшерү уздырылган яисә үткәрелә торган очраклардан тыш, муниципаль хезмәткәрнең вазыйфай бурычы булып тора.

17. Муниципаль хезмәткәргә вазыйфай бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә физик һәм юридик затлардан бүләкләүләр (бүләкләр, акчалата бүләкләү, ссудалар, матди характердагы хезмәт күрсәтүләр, күнел ачу, ял итү, транспорттан файдаланган өчен түләү һәм башка бүләкләү) алу тыела. Беркетмә чараларына, хезмәт командировкаларына һәм башка рәсми чараларга бәйле рәвештә муниципаль хезмәткәргә алынган бүләкләр жирле үзидарә органының милке дип таныла һәм муниципаль хезмәткәрләргә, Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән очраклардан тыш, муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән жирле үзидарә органына акт буенча тапшырыла.

18. Муниципаль хезмәткәр дәүләт органында яисә жирле үзидарә органында Россия Федерациясе законнары нигезендә кабул ителгән нормаларны һәм таләпләрне үтәгәндә хезмәт мәгълүматын эшкәртә һәм тапшыра ала.

19. Муниципаль хезмәткәр мәгълүматның куркынычсызлыгын һәм конфиденциальлеген тәмин итү буенча тиешле чаралар күрергә, үзе җаваплы булган яисә вазыйфай бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә аңа мәгълүм булган рөхсәтсез фаш ителгән өчен тиешле чаралар күрергә тиеш.

20. Житәкче булган муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәткәрләрне сәяси партияләр, башка ижтимагый һәм дини берләшмәләр эшчәнлегендә катнашуга мәжбүр итү очракларына юл куймаска тиеш.

21. Башка муниципаль хезмәткәрләргә карата оештыру-боеру вәкаләтләре бирелгән муниципаль хезмәткәр алар өчен профессиональлек үрнәге, тел тидермәслек репутация үрнәге булырга, жирле үзидарә органында яисә аның нәтижәле эш алып бару өчен уңайлы мораль-психологик климат бүлекчәсен формалаштыруга ярдәм итәргә тиеш.

22. Башка муниципаль хезмәткәрләргә карата оештыру-боеру вәкаләтләре бирелгән муниципаль хезмәткәр түбәндәгеләрне күздә тоту:

а) мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау һәм жайга салу чараларын күрергә;

б) коррупцияне кисәтү чараларын күрергә;

в) муниципаль хезмәткәрләрне сәяси партияләр һәм ижтимагый берләшмәләр эшчәнлегендә катнашуга мәжбүр итү очракларына юл куймаска.

23. Муниципаль оештыру ягыннан бирелгән хезмәткәр-боерык бирү башка муниципаль хезмәткәрләргә карата вәкаләтләр, аңа буйсынган муниципаль хезмәткәрләрнең коррупциячел хәвефле үз-үзләрен тотышына юл куймауларына, үз-үзләрен тотышларына намуслылык үрнәге күрсәтүгә чаралар күрергә тиеш. хокуксызлык һәм гаделлек.

24. Башка муниципаль хезмәткәрләргә карата оештыру-боеру вәкаләтләре бирелгән муниципаль хезмәткәр, мондый гамәлләрне яисә гамәл кылмауны булдырмау чараларын күрмәгән булса, аңа буйсынган хезмәткәрләрнең гамәлләре яисә гамәл кылмавы өчен Россия Федерациясе законнары нигезендә жаваплы була.

IV. Муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибен тәкъдим итү этик кагыйдәләре

25. Хезмәт тәртибендә муниципаль хезмәткәргә кеше, аның хокуклары һәм ирекләре иң югары кыйммәткә ия, һәм һәр граждан хосусый тормышның кагылгысызлыгына, шәхси һәм гаилә серенә, намусын, абруен, яхшы исемен яклауга хокуклы дигән конституцион нигезләмәләрдән чыгып эш итәргә кирәк.

26. Хезмәт тәртибендә муниципаль хезмәткәр түбәндәгеләрдән тыела:

а) женес, яшь, раса, милләт, тел, гражданлык, социаль, милек яки гаилә хәле, сәяси яки дини өстенлекләр билгеләре буенча дискриминацион характердагы теләсә кайсы төр әйтәлмәләр һәм гамәлләр;

б) тупаслык, кимсетүле тон чагылышлары, тәкәбберлек, алдан кисәтүләр, хаксыз, нигезсез гаепләүләр күрсәтү;

в) нормаль аралашуга яисә хокукка каршы үз-үзенә тотышны провокацияләүче янаулар, мыскыллаучы әйтәлмәләр яисә репликалар, гамәлләр;

г) гражданнар белән хезмәт киңәшмәләре, әңгәмәләр, хезмәт белән башка аралашу вакытында тәмәке тарту;

д) әйләнә-тирәдәгеләр тарафыннан ришвәт алу ризалыгы буларак яисә ришвәт бирү турындагы үтенеч буларак кабул ителергә мөмкин булган теләсә кайсы төр әйтәлмәләр, ишарәләр, гамәлләр.

27. Муниципаль хезмәткәрләр коллективта эшлекле мөнәсәбәтләр урнаштыруга һәм бер-берсе белән конструктив хезмәттәшлеккә хезмәт тәртибенә ярдәм итәргә тиеш. Муниципаль хезмәткәрләр гражданнар белән аралашуда әдәпле, ягымлы, корректлы, игътибарлы булырга һәм түземлек күрсәтергә тиеш.

28. Хезмәт шартларына һәм хезмәт чарасы форматына карап, аның вазыйфаи бурычларын үтәгәндә муниципаль хезмәткәрнең тышкы кыяфәте гражданнарның дәүләт органнарына һәм җирле үзидарә органнарына карата ихтирамлы мөнәсәбәттә булуына, рәсми, тыелып торучанлыгын, горөф-гадәтлелеген, пөхтәлеген аеручы гомум кабул ителгән эшлекле стильгә туры килергә тиеш. Тышкы кыяфәтен формалаштырганда районның җирле үзидарә органнары муниципаль хезмәткәрләренә таянырга тиешле төп кагыйдә булып киёмдәге эшлекле стильне саклау тора. Төп элемент булып эш костюмы тора.

V. Кодексның нигезлэмэлэрен бозган өчен жаваплылык

28. Кодексның муниципаль хезмэткэрлэренә, муниципаль хезмэткэрлэргә муниципаль хезмэткэрлэрнең, муниципаль вазыйфаны биләүче затларның хезмэт тәртибе таләплэрен үтәү һәм Чүпрәле муниципаль районы жирле үзидарә органнарында мәнфэгатьләр конфликтын жайга салу буенча комиссия утырышында әхлакый гаеплэнергә тиеш, ә Россия Федерациясе законнарында каралган очракларда Кодексның нигезлэмэлэрен бозу муниципаль хезмэткэргә юридик жаваплылык чараларын куллануга китерә.

Муниципаль хезмэткэрлэр тарафыннан Кодекс нигезлэмэлэренәң үтэлешә аттестациялэр уздырганга, югары вазыйфаларга күрсәтелү өчен кадрлар резервын формалаштырганга, шулай ук дисциплинар жэза биргәндә исәпкә алына.